

[Schmidt.]

skov, som før har bestyret Kærehaves Husmandsskole ved Ringsted, har skrevet, Pjecen om Selvforsyning og Industribrug og Arbejderhjem, i det mindste har jeg faaet den, og den er direkte henvendt til Statsministeren i Anledning af, at man vilde hjælpe de 40 000 indeklemt Husmænd. Jeg er forundret over, at Statsministeren har ment i det væsentlige at kunne løse dette Spørgsmaal ved Ekspropriationsbestemmelser, om de end ikke er blevet sat i Gang. Det er en fuldkommen anden Vej end den, Klodskov anbefaler og, som jeg mener, med god Grund anbefaler.

Men det har man altsaa slet ikke taget Hensyn til. Jeg havde forstaaet, om man havde ment, at saadant et Skridt skulde begyndes smaat og ikke straks i den store Ramme, som Klodskov vilde. Men at der ingenting sker i den Retning, forstaaer jeg allermindst af en Regering, der dog er overbevist om, at man maa søge nye Veje for Landbruget for ikke en Dag fuldstændig at blive siddende med den Overproduktion, man nu har

Det var efter min Mening slet ikke fantastiske Forslag, som Klodskov fremsatte med Hensyn til Forsøg under Samvirken med Industrien paa at begynde med Hør-, Hamp- og Humleavl og slige Ting, der netop egnede sig for Smaabrug og vilde give mange ledige Hænder Arbejde. I denne store Plan var ogsaa indbefattet at give Arbejderne Hjælp til egne Hjem med egen Havejord, saa at de da ejede noget, der kunde hjælpe dem til at komme bedre igennem Krisetider. Det dækker fuldkommen de Tanker, jeg saa ofte har udtalt her, og om jeg end i visse Retninger ikke kan dele Klodskovs Anskuelse, kan det ikke forandre noget ved det Syn, at hans Forslag er af allerstørste Betydning. Han mener nemlig, og deri er jeg uenig med ham, at den Tid var vel forbi, hvor Selveje var den rigtige Parole. Det vilde vise sig, at Statsfæste nu vilde være den for vor Tid bedre Form. Han er dog uhildet og frisindet nok til at anbefale, at man lader begge Muligheder bestaa ligeberettiget ved Siden af hinanden.

Jeg kan tænke mig, at den Slags Statsfæste eller visse Muligheder for de unge netop ogsaa blandt Arbejderne for at komme i Gang med Statshjælp kan være en rigtig

Vej, men med det Maal, at man engang kommer til Selveje, og at overalt der, hvor Ejendommen er stor nok til at sikre en Familie en nogenlunde rummelig Eksistens, vil Selveje eller bedre endnu Familieeje blive ved at være det rigtige og det for Samfundet bedste. Ellers naar vi til Tilstande, hvor Bønderne ikke mere er Bønder, men som i Amerika Farmere, der ser paa Ejendom udelukkende efter, hvorvidt den er egnet til at tjene Penge paa, uden at føle sig nærmere knyttet til Jorden igennem gode og onde Tider.

Jeg sætter Pris paa netop som tysk-sindet Mand at vise hen paa et Spørgsmaals Betydning, der efter min Mening har store Fremtidsperspektiver for Danmark. Danmarks Fremtid tegner sig ikke alt for lys, men jeg kan kun ønske, at den bliver lysere. Jeg vilde nok anbefale at begynde paa sligt netop i Nordslesvig, der i saa høj Grad trænger til, at Erhvervslivet sættes i Gang. Forudsætningen maa selvfølgelig være, at det kommer begge nationale Parter ligeligt til gode, og, som sagt, Arbejderen vil faa mest Nytte af det.

Det er blevet til et aldrig udtømt Emne i den nationale Kamp, som fylder altid nye Avisartikler, at den ene Part søger at mistænkeliggøre den anden for illoyal Optræden med aggressive Tendenser. Man har særlig i den senere Tid været meget flittig fra dansk Side med at mistænkeliggøre os. Jeg har altid anset det for meget ufrugtbart og udtalt mig meget bestemt i den Retning, allerede i de Tider, da man fra preussisk Side bebrejdede den danske Befolkning sligt, idet jeg gik ud fra, at man alligevel ikke kan forbyde Tanker og Ønsker, og at man ikke skal tage slige Ting for højtideligt. Men naar man fra dansk Side ønsker at fremstille sig selv som fuldkommen fri for aggressive Tanker, maa jeg maaske med Formandens Tilladelse citere nogle Linier af et Flyveblad, som Slesvig Ligaen (D D D) har fordelt i København. Citatet lyder saaledes:

„Derfor dannedes samme Aar Ligaen D D D for at opretholde og styrke Bevidstheden hos vore Landsmænd i Kongeriget om, at Slesvig er et ældgammelt dansk Land, og for: at støtte vore udelukkede Landsmænd i Syd-Slesvig ved aandeligt og kulturelt Arbejde for deres Danskheds Bevarelse og Vækst, saa de ad